

**WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO**

DLA KLAS 0 - VIII

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ 190
IM. ORŁA BIAŁEGO
W WARSZAWIE**

Warszawa, 01 września 2018

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego wpisany jest w obszar pomocy psychologiczno-pedagogicznej szkoły i obejmuje działania mające na celu przygotowanie uczniów do wyboru kierunku kształcenia oraz zawodu.

W jego treści określone są role i zadania doradcy, czas i miejsce realizacji, sposób ich realizacji, formy i metody pracy oraz oczekiwane efekty.

AKTY PRAWNE REGULUJĄCE DZIAŁANIE SYSTEMU DORADZTWA W SZKOŁACH.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 – Prawo oświatowe / Dz. U. Z 2017 poz. 59/
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 – Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe/ Dz.U z 2017 poz. 60/
- Ustawa z dnia 7 września 1991 o systemie oświaty / Dz. U. Z 2016 poz 1943/
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego Dz. U. 2018 poz. 1675/
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

SZKOLNY ZESPÓŁ DORADZTWA ZAWODOWEGO Szkoły Podstawowej 190 dla klas VII i VII

W skład Szkolnego Zespołu Doradztwa Zawodowego wchodzi:

- zastępcy dyrektora - Bożena Czubaszek i Barbara Jończyk-Więsik
- szkolny koordynator doradztwa zawodowego – Ewa Wolińska-Miżejewska
- pedagog – Iwona Rudnicka

Pracę Zespołu nadzoruje dyrektor szkoły Edyta Korytkowska.

Za realizację WSDZ odpowiedzialny jest dyrektor szkoły Edyta Korytkowska oraz koordynator doradztwa zawodowego Ewa Wolińska-Miżejewska.

Głównym zadaniem Szkolnego Zespołu Doradztwa Zawodowego jest:

- Współpraca z Radą Pedagogiczną, systematyczna realizacja zakładanych celów ukierunkowanych na uczniów, nauczycieli i rodziców.
- Współpraca z koordynatorami z PPP, koordynatorami dzielnic i Biurem Edukacji.

CELE DORADZTWA ZAWODOWEGO SZKOŁY PODSTAWOWEJ 190

CELE ZWIĄZANE Z UCZNIAMI:

Cel główny:

- Przygotowania młodzieży do trafnego wyboru ścieżki edukacyjno -zawodowej

Cele szczegółowe:

- Przygotowanie do zmian w życiu oraz planowania kariery
- Zdobycie wiedzy z zakresu rynku edukacyjnego, rynku pracy oraz zawodów przyszłości.
- Nabycie umiejętności tworzenia planu działania – myślenie o swojej przyszłości.
- Samopoznanie: poznanie własnych umiejętności, zainteresowań, mocnych i słabych stron, uzdolnień i predyspozycji zawodowych.

CELE ZWIĄZANE Z RODZICAMI:

- Pomoc w podejmowaniu decyzji dotyczących kariery zawodowej
- Zapoznanie z ofertą szkół ponadpodstawowych oraz rynkiem pracy w Warszawie.
- Uświadomienie rodzicom ich roli w procesie przygotowania dziecka do wyborów edukacyjnych.
- Wskazanie rodzicom źródeł informacji.

CELE ZWIĄZANE Z NAUCZYCIELAMI:

- Przygotowanie do roli doradcy zawodowego dla ucznia.
- Wyposażenie w materiały dydaktyczne, narzędzia diagnostyczne, scenariusze zajęć.
- Organizowanie szkoleń oraz zapewnienie dostępu do informacji

I. Efekty działania Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

- Nabycie przez uczniów umiejętności planowania kariery zawodowej
- Poznanie swoich zainteresowań, zdolności i kompetencji
- Rozwijanie przez uczniów umiejętności komunikacji oraz współpracy w zespole
- Kształtowanie aktywnej postawy w procesie poszukiwania optymalnego zawodu i satysfakcjonującego miejsca pracy
- Przygotowanie do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie
- Współpraca z PPP na Stępińskiej, Wydziałem Oświaty Mokotów oraz z Biurem Edukacji Warszawa.

II. Czas i miejsce realizacji zadań:

- Zajęcia realizowane w klasach na godzinach wychowawczych (kl. VI i VII - 4 godz.)
- psycholog i pedagog na zajęciach w zależności od potrzeb rodziców i uczniów.
- 10 godzin w ciągu roku szkolnego prowadzonych przez doradcę zawodowego - klasa VII i VIII
- Indywidualne spotkania w gabinetach specjalistów

III. Metody i narzędzia pracy na zajęciach z doradztwa zawodowego:

- Konspekty lekcyjne przygotowane przez Biuro Edukacji i KOWEZIU
- Kwestionariusze i ankiety
- Prezentacje multimedialne.
- Filmy o zawodach i prasówki
- Powiązanie treści programowych ze światem zawodów
- Konkursy zawodoznawcze
- Spotkania z przedstawicielami zawodów
- Spotkania z absolwentami naszej szkoły
- Konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym.
- Organizowanie spotkań z doradcą zawodowym PPP

IV. Oczekiwane efekty pracy na zajęciach z doradztwa zawodowego:

- Poznanie systemu kształcenia i edukacji oraz świata zawodów
- Rozwijanie zainteresowań edukacyjnych i zawodowych
- Nabycie przez uczniów umiejętności planowania kariery edukacyjnej i zawodowej
- Poznanie własnych zainteresowań, zdolności, predyspozycji i umiejętności
- Rozwijanie umiejętności współpracy w zespole oraz komunikowania się
- Rozwijanie umiejętności społecznych i zawodowych, wyszukiwania informacji, podejmowania decyzji i odpowiedzialności za nie.
- Autoprezentacja - umiejętność wykorzystania własnego potencjału.
- Przygotowanie uczniów do radzenia sobie ze zmianami we współczesnym świecie.

Zakres pracy z uczniami:

- Poznawanie siebie, zawodów, autodiagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych.
- Analiza rynku pracy, jego potrzeb i możliwości uzyskania zatrudnienia.
- Udzielania informacji edukacyjnych i zawodowych
- Indywidualną pracę z uczniem.
- Planowanie ścieżki rozwoju zawodowego.
- Pomoc w zdobywaniu kolejnych etapów kształcenia.
- Przygotowanie ucznia do samodzielności, do dokonywania wyborów, umiejętności przystosowywania się do zmian na rynku pracy, zmiana pracy i zawodu.

Zakres pracy z rodzicami:

- Prezentację informacji z zakresu rynku edukacyjnego w Warszawie.
- Zapoznanie z aktualnymi potrzebami rynku pracy.
- Pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji zawodowych własnego dziecka.
- Wskazywanie źródeł informacji.
- Pomoc uczniom w wyborze ścieżki edukacyjnej

Zakres pracy z Radą Pedagogiczną:

- Utworzenie i zapewnienie ciągłości działań WSDZ zgodnie ze statutem szkoły.
- Realizację działań edukacyjnych doradztwa zawodowego przez nauczycieli uczących w poszczególnych klasach.
- Synchronizacja zadań nauczycieli i wychowawców z pracami zespołu do spraw doradztwa zawodowego.

- Określenie priorytetów działań doradczych w ramach programu wychowawczego szkoły na każdy kolejny rok nauki.

Zajęcia dla poszczególnych klas będą realizowane zgodnie z założeniami działającego Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w formie zajęć grupowych a w razie potrzeby także indywidualnych konsultacji.

**TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA
PRZEDSZKOLI, ODDZIAŁÓW PRZEDSZKOLNYCH W SZKOŁACH
PODSTAWOWYCH I INNYCH FORM WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO**
Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 16 sierpnia 2018 roku

1. Poznanie siebie

Dziecko:

- 1.1 określa, co lubi robić;
- 1.2 podaje przykłady różnych zainteresowań;
- 1.3 określa, co robi dobrze;
- 1.4 podejmuje działania i opisuje, co z nich wynikło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;
- 2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;
- 2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Dziecko:

- 3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);
- 3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych.

Dziecko:

4. 1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4. 3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Zajęcia w zakresie preorientacji zawodowej w klasach 0 są spójne z celami i treściami realizowanego na tym etapie edukacyjnym programu: Kocham przedszkole. Program wychowania przedszkolnego

Autorki programu: Mirosława Anna Pleskot, Agnieszka Staszewska-Mieszek.

Cele dotyczące wspomaganie aktywności społecznej:

- kształtowanie u dzieci odporności emocjonalnej koniecznej do racjonalnego radzenia sobie w nowych i trudnych sytuacjach, w tym także do łagodnego znoszenia stresów i porażek
- rozwijanie umiejętności społecznych dzieci, które są niezbędne w poprawnych relacjach z dziećmi i dorosłymi
- stwarzanie warunków sprzyjających wspólnej i zgodnej zabawie oraz nauce dzieci o zróżnicowanych możliwościach fizycznych i intelektualnych
- nabywanie przez dziecko wiedzy o sobie
- nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach (odporność na porażki i stres)
- rozszerzanie informacji o swojej rodzinie
- nabywanie coraz większej samodzielności
- dążenie do rozumienia własnej indywidualności
- uświadamianie motywów własnego działania
- aktywne uczestniczenie w życiu grupy
- przestrzeganie zasad zgodnego życia w grupie
- dostrzeganie odrębności innych
- posiadanie podstawowej wiedzy o miejscu zamieszkania
- nabywanie świadomości własnej roli, jako dziecka, w środowisku społeczno - kulturowym
- określanie własnych upodobań (co lubię robić, co mi się podoba)

- swobodne podejmowanie działań zmierzających do określenia własnej tożsamości.

Cele dotyczące aktywności językowej

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych, potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej

Cele dotyczące wspomagania aktywności poznawczej:

- wspomaganie dzieci w rozwijaniu uzdolnień oraz kształtowanie czynności intelektualnych potrzebnych im w codziennych sytuacjach i w dalszej edukacji
- budowanie dziecięcej wiedzy o świecie społecznym, przyrodniczym i technicznym oraz rozwijanie umiejętności prezentowania swoich przemyśleń w sposób zrozumiały dla innych
- zapewnienie dzieciom lepszych szans edukacyjnych poprzez wspieranie ich ciekawości, aktywności i samodzielności, a także kształtowanie tych wiadomości i umiejętności, które są ważne w edukacji szkolnej
- inicjowanie działalności zabawowej według własnych pomysłów i na miarę własnych możliwości
- prezentowanie własnych zainteresowań, poznawanie cudzych

Cele dotyczące aktywności artystycznej

- określanie własnych zainteresowań z określonej dziedziny sztuki
- rozwijanie talentów artystycznych.

Cele dotyczące aktywności ruchowej i zdrowotnej

- przestrzeganie zasad przyjętych w zabawach ruchowych
- świadome regulowanie zmęczenia z odpoczynkiem, poznawanie podstawowych zasad dbałości o zdrowie, przestrzeganie ich

- rozumienie znaczenia dbałości o bezpieczne, sprzyjające zdrowiu otoczenie
- poznawanie ogólnych zasad bezpieczeństwa, przestrzeganie ich
- umiejętne określanie własnego samopoczucia

Ponadto w ramach preorientacji zawodowej

zostanie zrealizowany

- konkurs plastyczny „Kim będę, gdy dorosnę?” na podstawie książki: Kim będę, gdy dorosnę. Wiersze o zawodach. Kto gdzie pracuje i czym się zajmuje? Weronika Dorożko Wyd. Greg 2018
- konkurs recytatorski i wokalny „Kim zostanę, gdy dorosnę? - Piosenki i wiersze o zawodach na podstawie książki „Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach” Arkadiusz Maćkowiak, 2016 wyd. Harmonia, Zgadnij kto to Arkadiusz Maćkowiak.,Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011 oraz Kim zostanę? Wierszyki o zawodach, D. Strzemińska-Więckowiak SBM, Warszawa 2014.
- według uznania i potrzeb nauczyciela w ramach preorientacji zawodowej zrealizowane będą wycieczki do miejsc pracy oraz spotkania z przedstawicielami zawodów. Wydarzenia te będą spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej. Preferowane są spotkania z przedstawicielami zawodów, którzy nie są rodzicem dziecka z danego oddziału.

Literatura

Bujakowski M., Chmiel I., Hytkowska-Fąfara J., Łabędzka-Stanecka K., Sarad-Deć K., Sowiak D., Przykładowy program preorientacji zawodowej dla przedszkola z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

Grzeszkiewicz B. (red.), Preorientacja zawodowa dzieci w wieku przedszkolnym, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2004.

Filmy

<http://www.abc.tvp.pl/19256593/kulisy-czyli-blekitek-poznajemy-zawody>

ORIENTACJA ZAWODOWA

Klasy I-III

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 w sprawie doradztwa zawodowego

§2, pkt. 3 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień §3 Doradztwo zawodowe jest realizowane

pkt. 2 w klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy; pkt 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt. 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt. 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

Cele ogólne:

- rozwijanie wiedzy o zawodach i ich znaczeniu w najbliższym otoczeniu dziecka
- edukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej
- kształtowanie postawy szacunku dla pracy własnej i innych
- pobudzanie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień
- rozwijanie kompetencji miękkich związanych z pracą w zespole i organizacją własnej aktywności

Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I–III szkół podstawowych

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wynikło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy.

Uczeń:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu; 4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Zajęcia z orientacji zawodowej w klasach I-III wkomponowane są w proces realizacji podstawy programu nauczania edukacji wczesnoszkolnej "Gra w kolory" autorstwa Ewy Stolarczyk Wydawnictwo Juka-91 Spółka z o.o. oraz Drogowskazy wielointeligentnej edukacji. Program edukacji wczesnoszkolnej Pierwszy etap edukacyjny. Monika Zatorska. WYDAWCA Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa 2014

Ponadto w ramach orientacji zawodowej

- zrealizowany zostanie konkurs plastyczny „Wyprawa do świata zawodów” na podstawie książek: Kim będę... Karolina Prewęckiej oraz Stary Milan, Senza Silvie Fach, że ach! Wyd. Bajka 2016. Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017. (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)
- konkurs recytatorski i wokalny „Kim zostanę, gdy dorosnę? - Piosenki i wiersze o zawodach na podstawie książek „Kim zostanę, gdy dorosnę? Piosenki o zawodach” Arkadiusz Maćkowiak, wyd. Harmonia Gdańsk 2016, Zgadnij kto to Arkadiusz Maćkowiak, Wydawnictwo Harmonia, Gdańsk 2011 oraz Kim zostanę? Wierszyki o zawodach D. Strzezińska-Więckowiak, SBM, Warszawa 2014
- zrealizowane zostaną wycieczki zawodoznawcze oraz spotkania z przedstawicielami zawodów spójne z celami i treściami realizowanymi w odniesieniu do podstawy programowej.

Literatura

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Czapla B., Matyszewska B., Ptasznik E., Skoryna M., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas I-III szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Klasy IV-VI

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 w sprawie doradztwa zawodowego

§2, pkt. 3 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień §3 Doradztwo zawodowe jest realizowane

pkt. 2 W klasach I–VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy; pkt 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt. 6 W szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt. 7 W przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustaw

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów i ograniczeń, predyspozycji i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie
- Rozwijanie kompetencji transferowalnych
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności zawodowej

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO W KLASACH IV–VI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

1.

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

3.

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 pisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny

PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjna-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Ponadto roku szkolnym 2018/2019 zadania w zakresie orientacji zawodowej realizowane będą poprzez:

- spotkanie z policjantem z ruchu drogowego - kl. VII

- zajęcia w ramach lekcji z wychowawcą na podstawie publikacji: J. Brzezińska-Lauk, E. Kruk-Krymula, K. Nikorowska, Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017.

(<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

- Jak się uczyć szybciej i efektywniej – mój indywidualny styl uczenia się – kl. IV
- Czas sprzymierzeńcem w osiągnięciu celów. - kl. IV
- Przedmioty, które lubię – jako drogowskazy zawodowe – kl. V
- Mam szansę na sukces! O umiejętnościach sprzyjających realizacji planów
- Jak Cię widzą, tak...Cię zatrudnią – sztuka autoprezentacji. - kl. VI

- 7 nawyków skutecznego nastolatka - kl. VI
- Jakie wartości są dla mnie ważne? - Klasa VII
- Rozpoznaję swoje aspiracje. - kl. VII
- Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych, podejmowanie decyzji i osiągnięcie celów - kl. VIII
- Wybór szkoły a wybór zawodu – kl. VIII

Literatura

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Brzezińska-Lauk J., Kruk-Krymula E., Nikorowska K., Przykładowy program orientacji zawodowej dla klas IV-VI – szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 <https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>

Wybieram zawód – pakiet edukacyjny dla klas 4-6 szkoły podstawowej <http://www.scholaris.pl/zasob/103923> Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEziU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEziU, Warszawa 2006 Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEziU, Warszawa 2004

Klasy VII-VIII

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 w sprawie doradztwa zawodowego

§2, pkt. 4 Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.

§3 Doradztwo zawodowe jest realizowane:

pkt. 3 w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

pkt. 4 w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;

pkt. 5 w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

pkt. 6 w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;

pkt. 7 w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.

Cele ogólne:

- Rozwijanie wiedzy ucznia na temat własnych zasobów, ograniczeń, predyspozycji, zainteresowań zawodowych i uzdolnień
- Rozwijanie umiejętności analizowania własnych zasobów i ograniczeń w kontekście planów i aspiracji zawodowych
- Rozwijanie wiedzy o rynku pracy
- Rozwijanie wiedzy zawodoznawczej i wiedzy o rynku usług edukacyjnych
- Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy procesów zachodzących na rynku pracy
- Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych
- Kształtowanie umiejętności planowania ścieżek edukacyjnych i zawodowych, także w kontekście edukacji całościowej
- Rozwijanie kompetencji związanych z procedurami rekrutacyjnymi w obszarze edukacji i rynku pracy
- Przygotowanie do roli możliwych ról na rynku pracy – pracownika, pracodawcy, współpracownika
- Rozwijanie kompetencji miękkich, szczególnie tych związanych z pracą zespołową, planowaniem, ustalaniem priorytetów i zarządzaniem zadaniami w czasie, autoprezentacją
- Rozwijanie kompetencji transferowalnych
- Rozwijanie umiejętności uczenia się
- Kształtowanie postawy szacunku wobec pracy własnej i cudzej
- Redukowanie społecznych i kulturowych stereotypów dotyczących aktywności

zawodowej

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Załącznik nr 3 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia w sprawie doradztwa zawodowego

POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych
- 1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno - zawodowych;
- 1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno - zawodowej;
- 1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy;
- 2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;

3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;

3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;

3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;

4.2 określa cele i plany edukacyjno - zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno - zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy; 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno - zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

Formy i sposoby realizacji.

I. OBOWIĄZKOWE ZAJĘCIA Z DORADCĄ ZAWODOWYM

Tematyka zajęć w klasie VII

1. Praca jako wartość w życiu człowieka.
2. Moje umiejętności i zainteresowania - moje sukcesy.
3. Zdolności i uzdolnienia – rozpoznawanie własnych zasobów.
4. Moje mocne i słabe strony.
5. Rozpoznaję swoje aspiracje.
6. Czy każdy może zostać kosmonautą? Ograniczenia i możliwości w wykonywaniu zawodu.
7. Zawody w moim najbliższym otoczeniu.
8. Świat zawodów – zawody wśród nas i współczesny rynek pracy.
9. Świat zawodów– moje zasoby. Predyspozycje zawodowe. Umiejętności a zawód.
10. Nowe zawody na rynku pracy, zawody przyszłości.

Tematyka zajęć w klasie VIII

- 1 Nowe zawody na rynku pracy, zawody przyszłości.
2. Rynek edukacyjny - ścieżki edukacyjne oraz rekrutacja do szkół ponadpodstawowych.
3. Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.
4. W jakich zawodach wykorzystam wiedzę z przedmiotów?

5. Wszyscy jesteśmy zdolni. Inteligencja wieloraka.
6. Praca zespołowa jako przykład umiejętności kluczowej.
7. Jakie są najważniejsze kryteria przy wyborze szkoły?
8. Hierarchia wartości i potrzeb w życiu.
9. Planowanie kariery - kim chcę zostać w przyszłości? Czy warto planować? Podejmowanie decyzji.
10. Uczymy się przez całe życie.

II. Projekt dla uczniów klas VII „Zawody przyszłości” – tematyczne spotkania z przedstawicielami

wybranych zawodów

III. Spotkanie z doradcą z Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej nr 8.

IV. Zajęcia z nauczycielem wychowawcą.

V. Udział w Mokotowskiej Gieldzie Szkół Ponadpodstawowych.

Literatura dla wychowawcy, nauczyciela, doradcy

Cottrell S., Podręcznik umiejętności studiowania, Zysk i S-ka Wydawnictwo, Poznań 2007

Covey S., 7 nawyków skutecznego nastolatka, Rebis, Poznań 2011

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEZiU, Warszawa 2017 Zawadka M., Chcę być kimś. Cz. 1,2,3, Wydawnictwo Mind&dream 2016

Bartosz B., Poradnik metodyczny dla nauczycieli, pedagogów i doradców zawodowych; http://static.scholaris.pl/main-file/105/017/rozpoznawanie_predyspozycji_66991.pdf

Chirkowska-Smolak T., Hauziński A., Łaciak M., Drogi kariery. Jak wspomagać rozwój zawodowy dzieci i młodzieży, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2011

Dołęga-Herzog H., Rosalska M., Wykorzystanie metod kreatywnych w przygotowaniu uczniów do wyboru zawodu, KOWEZiU, Warszawa 2014; <http://euroguidance.pl/ksiazki/>

Dziurkowska A. i in., Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami, ORE, Warszawa 2017 (<https://doradztwo.ore.edu.pl/programy-i-wsdz/>)

Gardner H., Inteligencje wielorakie, MT Biznes, Warszawa 2009

Gladwell M., Poza schematem. Sekrety ludzi sukcesu, Wydawnictwo ZNAK, Kraków 2008

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania kariery zawodowej uczniów, KOWEziU, Warszawa 2006

Górczyński M., Obidniak D., Pfeiffer A., Suliga M., Informator o zawodach szkolnictwa zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2017

Gut R., Piegowska M., Wójcik B., Zarządzanie sobą. Książka o działaniu, myśleniu i odczuwaniu, Difin, Warszawa 2008

Rosalska M., Warsztat diagnostyczny doradcy zawodowego, KOWEziU, Warszawa 2012
Paszkowska-Rogacz A., Tarkowska M., Metody pracy z grupą w poradnictwie zawodowym, KOWEziU, Warszawa 2004
Santorski J., Konel M., Le Guern B., Prymusom dziękujemy. Nowe spojrzenie na życie i karierę, Jacek Santorski & Co Agencja Wydawnicza, Warszawa 2007

ZADANIA SZKOLNEGO ZESPOŁU DORADZTWA ZAWODOWEGO:

Zadania Szkolnego Koordynatora Doradztwa Zawodowego:

- Opracowanie i przedstawienie WSDZ oraz harmonogramu jego realizacji dyrektorowi szkoły oraz radzie pedagogicznej
- Kompleksowa realizacja programu oraz monitorowanie realizacji zajęć
- Udział w spotkaniach z koordynatorami poradni PPP
- Udział w konferencjach, kursach i szkoleniach
- Instruowanie nauczycieli w realizowaniu scenariuszy zajęć oraz udostępnianie nauczycielom materiałów i pomocy dydaktycznych do prowadzenia zajęć
- Zagospodarowanie i aktualizowanie ściennej gazetki informacyjnej z zakresu doradztwa zawodowego
- Organizowanie na terenie szkoły prelekcji, spotkań informacyjnych dla rodziców
- Prowadzenie konsultacji indywidualnych dla uczniów i ich rodziców.
- Organizowanie konsultacji z doradcami zawodowymi z poradni.
- Sporządzanie ewaluacji dla koordynatorów z poradni oraz dyrektora szkoły.
-

Zadania szkolnego pedagoga:

- Organizowanie prezentacji na terenie szkoły.
- Pomoc w organizowaniu i prowadzeniu spotkań, prelekcji dla rodziców oraz indywidualnych spotkań z rodzicami.

Efektywne działanie systemu doradztwa wiąże się z aktywną współpracą z wieloma

instytucjami, organizacjami, urzędami. System umożliwiać każdemu uczniowi dostęp do usług doradczych a informacje uzyskane przez uczniów i zgromadzone materiały ułatwić planowanie drogi edukacji i kariery.

Stworzenie Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego, w ramach którego doradca zawodowy pomaga uczniom w samopoznaniu predyspozycji zawodowych ma ułatwić wybór właściwej ścieżki edukacyjnej i zawodowej oraz wejście na rynek pracy.

Uczeń i jego rodzice mają zapewniony dostęp do usług doradczych nie są osamotnieni w rozwiązywaniu problemów edukacyjno - zawodowych.

Ocena i ewaluacja zajęć dokonana na podstawie:

- rozmowy
- wywiadu
- ankiety

Podstawowe pojęcia z zakresu poradnictwa zawodowego:

PORADNICTWO ZAWODOWE

Długofalowe i wieloetapowe działania wychowawcze, towarzyszące jednostce w trakcie jej rozwoju zawodowego. Obejmuje ono udzielanie pomocy uczniom i dorosłym w planowaniu i tworzeniu drogi kariery zawodowej, przynoszącej jednostce satysfakcję i sukces zawodowy.

PREORIENTACJA ZAWODOWA

Działania w klasach przedszkolnych „0”

ORIENTACJA ZAWODOWA

Działania wychowawcze szkoły, rodziców i innych grup i instytucji – mające na celu przygotowanie młodzieży do planowania kariery zawodowej, których ważnym elementem jest podejmowanie decyzji wyboru szkoły i zawodu w kl. I-VI.

DORADZTWO ZAWODOWE

Świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowej, wskazówek, sugestii.

DORADCA ZAWODOWY

Osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne, sytuację życiową i potrzeby runku pracy.

INFORMACJA ZAWODOWA

Zbiory danych potrzebne jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych. Zakres treści, metod i kanały zdobywania informacji są przystosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rozwoju podejmowanych decyzji.

ZAWÓD

Wewnętrznie spójny system czynności wymagających określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie.

Opracowano na podstawie por: K. Lelińska: „Klasyfikacja Zawodów i Specjalności” 1995, wyd. MPiPS

Załącznik nr 1

Treści i tematyka z doradztwa zawodowego a rok szkolny 2018/2019 realizowane zgodnie z programami nauczania oraz oraz rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 w sprawie doradztwa zawodowego.

Załącznik nr 2

Harmonogram doradztwa zawodowego w SP 190 w Warszawie w roku szkolnym 2018/2019.

Opracowała:

koordynator doradztwa zawodowego Ewa Wolińska-Miżejewska